

Gomphidius roseus (Fr.) Gill. (Basidiomycota) we Wdzydzkim Parku Krajobrazowym

Gomphidius roseus (Fr.) Gill. (Basidiomycota) in Wdzydzki Landscape Park

MARCIN S. WILGA

M.S. Wilga, Katedra Pojazdów i Maszyn Roboczych, Politechnika Gdańska,
ul. G. Narutowicza 11/12, 80-952 Gdańsk-Wrzeszcz, e-mail: mwilga@due.mech.pg.gda.pl

ABSTRACT: In the Wdzydzki Landscape Park a rare species of fungi – *Gomphidius roseus* has been identified.

KEY WORDS: *Gomphidius roseus* (Fr.) Gill., macromycetes, rare species (R), Wdzydzki Landscape Park, Gdańskie Pomorania, northern Poland, new locality

Klejówka różowa *Gomphidius roseus* (Fr.) Gill. [syn. *G. roseus* L.: Fr.] należy do klasy Basidiomycetes, rzędu Boletales i rodziny Gomphidiaceae (Agerer 1991; Pegler 2003). Została umieszczona na polskiej „Czerwonej liście grzybów wielkoowocnikowych”, w kategorii „rzadki” (R) (Wojewoda, Ławrynowicz 1992).

Omawiany gatunek jest rozprzestrzeniony w strefie klimatu umiarkowanego – w lasach Europy i Azji (Skirgiełło 1960). Podawany jest m.in. z Wielkiej Brytanii (Anonim 1999), Francji (Courtecuisse, Duchem 1994), Niemiec (Müller 1996), Słowenii (Anonim 2000), Finlandii, Danii i Norwegii (Pedersen 1999).

Gomphidius roseus preferuje gleby piaszczyste, mało zasobne w wapń i wchodzi w związki mikoryzowe z drzewami iglastymi, głównie z *Pinus sylvestris* (Agerer 1991). W byłej Czechosłowacji klejówkę różową stwierdzono w mszystych, górskich lasach świerkowych (Skirgiełło 1960).

W Polsce klejówka różowa występuje głównie w Tatrach. Na niżu odnotowano niewiele stanowisk tego gatunku z okolic Gdańska, Olsztyna, Rawicza, wsi Misie koło Międzyrzecza, Sulistrowiczek koło Wrocławia, Goszczowic koło Niemodlina, Człopy koło Wałcza oraz wyspy Uznam. W ostatnich latach gatunek podawany był przez Snowarskiego (2000) z lasów milickich na Dolnym Śląsku.

Na obszarze Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego klejówkę różową stwierdzono w leśnictwie Grzybowski Młyn (nadm. Kościerzyna, kwadrat ATPOL CB25b, 14.09.2001 r.). Owocniki wyrosły tuż przy piaszczystym dukcie prowadzącym z

Loryńca do Szludronu, na skraju młodnika sosnowego, w rozległym kompleksie borów sosnowych. W domieszcze występuje *Betula pendula* i pojedyncze egzemplarze *Juniperus communis*. Ubogie gatunkowo runo tworzą dominujące porosty z rodzaju *Cladonia*, niewielkie skupienie *Cetraria islandica* oraz nieliczne gatunki roślin, m.in.: *Calluna vulgaris*, *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea* i rzadki, chroniony widłak – zeglej Zeillera *Diphasiastrum zeilleri* (por. Rozporządzenie Ministra Środowiska... 2001). Na stanowisku *G. roseus* stwierdzono inne gatunki macromycetes, m.in.: *Boletus edulis* Bull.: Fr., *B. pinicola* Vitt., *Lactarius deliciosus* (L.) S. F. Gray, *Tricholoma equestre* (L.) Kummer i *Cantharellus cibarius* Fr.

Owocniki *Gomphidius roseus* pojawiły się w dwóch miejscach, oddalonych względem siebie o kilka metrów, co może wskazywać przypuszczalnie na obecność tej samej grzybni; w miejscu pierwszym wykształcił się pojedynczy egzemplarz, a w drugim – w sąsiedztwie *Suillus bovinus* wyrosły trzy zrosnięte trzonami owocniki. Na zjawisko częstego wyrastania owocników klejówki różowej obok *S. bovinus* zwrócili m.in. uwagę Flück (1997) i Bielli (2001); wymienieni autorzy wskazali jedynie na bliżej nieokreśloną zależność między obu tymi taksonami.

Praca zrealizowana
w ramach projektu badawczego finansowanego przez
Komitet Badań Naukowych (grant nr 0946/PO4/98/15).

Literatura

- AGERER R. 1991. Studies on ectomycorrhizae XXXIV. Mycorrhizae of *Gomphidius glutinosus* and *G. roseus* with some remarks on Gomphidiaceae (Basidiomycetes). – Nova Hedwigia 53: 127–170.
- ANONIM 1999. Mushrooms and toadstools of the Hampshire and Surrey borders and Hampshire Fungus recording group. <http://www.website.lineone.net/~fungi.dells/sixsites/paxillus.htm>.
- ANONIM 2000. Triglavski Narodni Park: Uredbo o zavarovaju samoniklih gliv (Uradni list RS, šizdaja Vlada Republike Slovenije. http://www.sigov.si/tnp/s/jus/zk_gliv.htm.
- BIELLI E. 2001. Podręczny leksykon przyrodniczy. Grzyby. Grupa Wyd. Bertelsmann Media Sp. z o.o. Horyzont, Warszawa, 150 ss.
- COURTECUISE R., DUCHEM B. 1994. Guide des champignons de France et d'Europe. Delachaux & Niestlé, Lausanne, 1617 ss.
- FLÜCK M. 1997. Jaki to grzyb? Oficyna Wyd. „Delta W-Z”, Warszawa, 348 ss.
- MÜLLER G. 1996. Pilze. Maine Fundliste. <http://ph70.rz.uni-karlsruhe.de>.
- PEDERSEN B. 1999. Søhøjlandets svampe, send gerne dine kommentarer til: Birthe Pedersen, 4 juni 1999. <http://home6.inet.tele.dk/pedjuhl/html/gomprose.htm>.
- PEGLER D. 2003. Grzyby Polski i Europy. Larousse Polska, Wrocław, 191 ss.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków roślin rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściąową oraz zakazów właściwych dla tych gatunków i odstępstw od tych zakazów. – Dz. U. nr 106, poz. 1176 z dnia 29 września 2001 r.

- SKIRGIEŁŁO A. 1960. Grzyby (Fungi). Podstawczaki (*Basidiomycetes*). Borowikowe (*Boletales*). – W: KOCHMAN J., SKIRGIEŁŁO A. (red.), Flora Polska. Rośliny zarodnikowe Polski i ziem ościennych 1: 1–131. PWN, Warszawa.
- SNOWARSKI M. 2000. *Gomphidius roseus* L.: Fr. – klejówka różowa. http://www.Grzyby.pl/gatunki/Gomphidius_roseus.htm.
- WOJEWODA W., ŁAWRYNOWICZ M. 1992. Czerwona lista grzybów wielkoowocnikowych w Polsce. – W: ZARZYCKI K., WOJEWODA W., HEINRICH Z. (red.), Lista roślin zagrożonych w Polsce. Wyd. 2. Instytut Bot. PAN im. W. Szafera, Kraków, s. 27–56.